

**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)**

НАКАЗ

01.02.2016

№ 136

Київ

Про затвердження Положення про функціональну підсистему державного матеріального резерву єдиної державної системи цивільного захисту

Відповідно до статті 9 Кодексу цивільного захисту України, постанов Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11 “Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту” та від 11.03.2015 № 101 “Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту”, а також з метою забезпечення реалізації державної політики у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, забезпечення готовності підпорядкованих Державному агентству резерву України сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання і реагування на надзвичайні ситуації,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про функціональну підсистему державного матеріального резерву єдиної державної системи цивільного захисту, що додається.
2. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

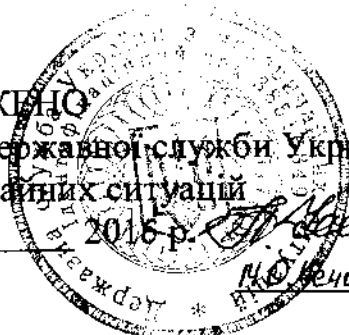
Айварас АБРОМОВИЧУС

54

ПОГОДЖЕНО
Голова Державної служби України
з надзвичайних ситуацій

25 січня

2016 р.

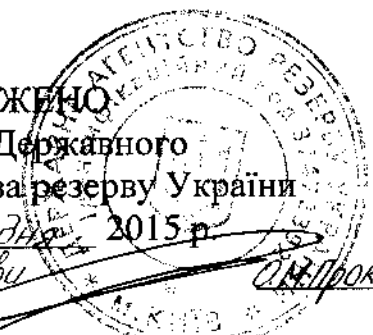

М.О. Кочеткіч

ПОГОДЖЕНО
Голова Державного
агентства резерву України

23 грудня

2015 р.

В.о. Голови

О.В. Прокопчук

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства економічного
розвитку і торгівлі України

01.02.2016 № 136

ПОЛОЖЕННЯ
про функціональну підсистему державного матеріального
резерву єдиної державної системи цивільного захисту

1. Це Положення визначає основи створення функціональної підсистеми державного матеріального резерву єдиної державної системи цивільного захисту (далі – функціональна підсистема), її склад, завдання та рівні.

2. У цьому Положенні термін “функціональна підсистема” вживається у значенні складової частини єдиної державної системи цивільного захисту, до якої належать органи управління та підпорядковані їм сили цивільного захисту, суб'єкти господарювання, що виконують завдання цивільного захисту.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Кодексі цивільного захисту України та Положенні про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11.

3. Метою створення функціональної підсистеми є захист населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, зменшення матеріальних втрат у разі їх виникнення на підприємствах, в установах, організаціях та суб'єктах господарювання, що належать до сфери управління Держрезерву (далі – підприємства).

4. Завданнями функціональної підсистеми є:

1) здійснення заходів цивільного захисту на підприємствах;

2) забезпечення готовності підпорядкованих сил і засобів до дій, спрямованих на запобігання виникненню та реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій або небезпечних подій;

3) організація та проведення моніторингу та прогнозування виникнення

надзвичайних ситуацій та їх розвитку, визначення ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах;

4) своєчасне та достовірне інформування заінтересованих органів виконавчої влади і населення про загрозу виникнення або виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах;

5) проведення рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;

6) забезпечення планування заходів цивільного захисту;

7) проведення навчань (тренувань) з підготовки органів управління функціональної підсистеми та підпорядкованих їм сил цивільного захисту, що здійснюється згідно з планом основних заходів цивільного захисту Держрезерву на відповідний рік;

8) розроблення та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення сталого функціонування підприємств у особливий період;

9) навчання працівників підприємств щодо поведінки та дій у разі виникнення надзвичайної ситуації;

10) здійснення заходів щодо укриття працівників підприємств у захисних спорудах цивільного захисту;

11) розроблення та забезпечення виконання галузевих програм і планів з питань цивільного захисту;

12) створення, раціональне збереження та використання резерву матеріальних ресурсів, необхідних для запобігання і реагування на надзвичайні ситуації;

13) створення запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та для виконання інших заходів, передбачених законодавством;

14) інші завдання, визначені законодавством.

5. Безпосереднє керівництво функціональною підсистемою здійснюється Головою Держрезерву.

6. До складу функціональної підсистеми належать органи управління та

підпорядковані їм сили цивільного захисту, а також підприємства, що виконують завдання цивільного захисту.

7. Постійно діючими органами управління функціональної підсистеми є:

на державному рівні – Держрезерв (управління державного резерву та сектор з питань мобілізаційного завдання, відомчої воєнізованої охорони, протипожежної безпеки та охорони праці Держрезерву);

на об'єктовому рівні – керівні органи підприємств, структурні підрозділи з питань цивільного захисту підприємств або спеціально призначені відповідні посадові особи.

8. З метою забезпечення управління, координації дій органів управління та підпорядкованих їм сил цивільного захисту функціональної підсистеми, здійснення цілодобового чергування і забезпечення збору, оброблення, узагальнення та аналізу інформації про стан функціонують:

на державному рівні – оперативно-чергова служба Держрезерву;

на об'єктовому рівні – чергові служби підприємств (у разі їх утворення).

9. Для управління функціональною підсистемою використовуються телекомунікаційні мережі загального користування і спеціального призначення, а також державна система урядового зв'язку.

10. До складу сил цивільного захисту функціональної підсистеми належать:

спеціалізовані професійні аварійно-рятувальні служби;

об'єктові аварійно-рятувальні служби;

об'єктові формування цивільного захисту;

галузеві та об'єктові спеціалізовані служби цивільного захисту;

державні пожежно-рятувальні підрозділи (частини), що забезпечують відомчу пожежну охорону;

добровільні формування цивільного захисту;

підприємства, установи, організації, які виконують завдання цивільного захисту.

11. Залежно від масштабів та особливостей надзвичайної ситуації, що

прогнозується або виникла, упроваджується один з таких режимів діяльності функціональної підсистеми:

- режим повсякденної діяльності;
- режим підвищеної готовності;
- режим надзвичайної ситуації;
- режим надзвичайного стану.

12. Режими діяльності функціональної підсистеми встановлюються відповідно до статей 11–15 Кодексу цивільного захисту України, заходи з їх реалізації визначаються відповідно до Положення про єдину державну систему цивільного захисту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.01.2014 № 11.

13. Переведення функціональної підсистеми в режим функціонування в умовах особливого періоду здійснюється відповідно до актів Президента України, Кабінету Міністрів України та плану цивільного захисту Держрезерву на особливий період.

14. Функціональна підсистема здійснює свою діяльність відповідно до плану основних заходів цивільного захисту Держрезерву на відповідний рік. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з планом реагування на надзвичайні ситуації Держрезерву відповідного рівня.

15. На підприємствах, що є об'єктами підвищеної небезпеки, розробляються плани локалізації і ліквідації наслідків аварій.

16. Заходи цивільного захисту в особливий період здійснюються відповідно до плану цивільного захисту Держрезерву на особливий період та планів цивільного захисту на особливий період підприємств.

17. Заходи щодо цільової мобілізації передбачаються у відповідних мобілізаційних планах Держрезерву.

18. Основними заходами, що здійснюються функціональною підсистемою, є:

18.1. У режимі повсякденного функціонування:

- організація та проведення заходів, спрямованих на виконання завдань із

захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період, зменшення матеріальних втрат у разі їх виникнення на підприємствах;

- забезпечення здійснення планування заходів цивільного захисту;
- участь у розробленні та виконанні цільових програм і планів заходів, спрямованих на захист населення і територій від надзвичайних ситуацій, запобігання їх виникненню та зменшення можливих втрат;
- участь у розробленні та здійсненні організаційних, інженерно-технічних заходів цивільного захисту, пов'язаних із запобіганням надзвичайним ситуаціям і створенням резервів матеріальних ресурсів;
- забезпечення спостереження, здійснення контролю за станом навколишнього природного середовища та небезпечних процесів, що можуть призвести до виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах і прилеглих до них територіях;
- здійснення планових заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на підприємствах, забезпечення безпеки та захисту населення і територій від таких ситуацій, а також заходів щодо підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми;
- участь в організації підготовки фахівців цивільного захисту, підготовки керівного складу та фахівців, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів щодо цивільного захисту, навчання населення діям, у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- створення та поновлення матеріальних резервів з метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, ліквідації їх наслідків;
- підтримання в готовності систем оповіщення про загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій на підприємствах;
- створення запасів матеріально-технічних ресурсів з метою виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій і для виконання інших заходів, передбачених законодавством;

18.2. У режимі підвищеної готовності:

- здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми, а також населення про загрозу виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії в можливій зоні надзвичайної ситуації;
- формування оперативних груп з метою виявлення причин погіршення стану та підготовки пропозицій щодо його нормалізації;
- посилення спостереження та контролю за гідрометеорологічним станом, ситуацією на підприємствах та/або за їх межами, на території яких існує загроза виникнення геологічних та гідрогеологічних явищ і процесів, а також здійснення постійного прогнозування можливості виникнення надзвичайних ситуацій та їх масштабів;
- уточнення (у разі потреби) планів реагування на надзвичайні ситуації, здійснення заходів щодо запобігання їх виникненню;
- уточнення та здійснення заходів щодо захисту населення і територій, працівників підприємств від можливих надзвичайних ситуацій;
- приведення в готовність наявних сил і засобів цивільного захисту та залучення в разі потреби додаткових сил і засобів;
- уточнення створених запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та для виконання інших заходів, передбачених законодавством;

18.3. У режимі надзвичайної ситуації:

- здійснення оповіщення органів управління та сил цивільного захисту функціональної підсистеми, а також населення про виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії в умовах такої ситуації;
- уведення в дію відповідних планів реагування на надзвичайні ситуації;
- призначення керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації та утворення в разі потреби спеціальної комісії з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації;
- участь у визначенні зони надзвичайної ситуації;

- здійснення постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;
- участь в організації робіт з локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів функціональної підсистеми;
- організація та здійснення (у разі потреби) евакуаційних заходів;
- участь в організації та здійсненні радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного і медичного захисту населення і територій, працівників підприємств від наслідків надзвичайної ситуації;
- здійснення безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та станом на аварійних підприємствах і прилеглих до них територіях;
- інформування органів управління цивільного захисту та населення про розвиток надзвичайної ситуації на підприємствах та заходи, що здійснюються;
- здійснення заходів щодо відпуску запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та для виконання інших заходів, передбачених законодавством.

19. У період дії надзвичайного стану в разі його введення функціональна підсистема діє відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із Законом України “Про правовий режим надзвичайного стану” та іншими нормативно-правовими актами.

20. В особливий період функціональна підсистема діє відповідно до вимог Кодексу цивільного захисту України та з урахуванням особливостей, що визначаються згідно із Законами України “Про правовий режим воєнного стану” і “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” та іншими нормативно-правовими актами.

21. Органи управління функціональної підсистеми беруть участь у зборі, аналізі, обробленні, зберіганні та переданні інформації з питань цивільного

захисту та наданні населенню через засоби масової інформації оперативної та достовірної інформації про загрозу виникнення та/або виникнення надзвичайних ситуацій з визначенням меж їх поширення і наслідків, а також про способи та методи захисту від них.

Оприлюднення інформації про наслідки надзвичайних ситуацій здійснюється відповідно до законодавства про інформацію.

Інформування з питань цивільного захисту здійснюється за формами та у строки, установлені ДСНС.

22. Керівництво проведенням аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на підприємствах та управління силами цивільного захисту функціональної підсистеми, що залучаються до таких робіт, здійснює керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, який призначається і діє відповідно до статті 75 Кодексу цивільного захисту України.

23. Для безпосередньої організації і координації аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на підприємствах утворюється штаб з ліквідації її наслідків, який є робочим органом керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Рішення про утворення та ліквідацію такого штабу, його склад приймає керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

24. Роботи, пов'язані з реагуванням на надзвичайну ситуацію або усуненням загрози її виникнення, виконують сили цивільного захисту підприємств, на яких виникла така ситуація, з наданням їм необхідної допомоги силами цивільного захисту адміністративно-територіальної одиниці, на території якої розташоване таке підприємство, а також відповідними підрозділами ДСНС, Міноборони, МВС, МОЗ тощо.

До виконання зазначених робіт насамперед залучаються сили цивільного захисту Держрезерву. У разі виникнення надзвичайної ситуації місцевого, регіонального та державного рівня до виконання цих робіт залучаються сили

цивільного захисту територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, її ланки.

Залучення сил цивільного захисту до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється органами управління, яким підпорядковані такі сили, відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації.

У разі потреби до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій за рішенням керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації залучаються додаткові сили цивільного захисту.

Залучення сил цивільного захисту до проведення заходів цивільного захисту в особливий період здійснюється згідно з планами цивільного захисту на особливий період.

25. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій здійснюється згідно з планами реагування на надзвичайні ситуації відповідного рівня (на об'єктах підвищеної небезпеки згідно з планами локалізації та ліквідації наслідків аварій на таких об'єктах) у порядку, що визначається інструкціями, правилами, статутами, іншими нормативно-правовими актами та нормативними документами щодо дій у надзвичайних ситуаціях.

26. До робіт із запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на підприємствах та ліквідації їх наслідків можуть залучатися на добровільних або договірних засадах громадські об'єднання за наявності в учасників, які залучаються до таких робіт, відповідного рівня підготовки в порядку, визначеному керівництвом такого об'єднання або керівником робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

27. Сили цивільного захисту функціональної підсистеми, крім добровільних формувань цивільного захисту, укомплектовуються персоналом (кадрами) та забезпечуються засобами цивільного захисту з урахуванням необхідності проведення робіт в автономному режимі протягом не менше трьох діб.

28. У функціональній підсистемі з метою своєчасного запобігання і ефективного реагування на надзвичайні ситуації організовується

взаємодія органів управління та сил цивільного захисту з питань:

визначення органів управління, які безпосередньо залучаються до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, склад і кількість сил (засобів) реагування на них;

погодження порядку здійснення спільних дій сил цивільного захисту під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій з визначенням основних завдань, місця, часу та способів їх виконання;

організації управління спільними діями органів управління та сил цивільного захисту під час виконання завдань за призначенням;

всебічного забезпечення спільних заходів, що здійснюватимуться органами управління та підпорядкованими їм силами цивільного захисту, у тому числі взаємного надання допомоги транспортними, інженерними, матеріальними, технічними та іншими засобами.

29. Залежно від обставин, масштабу, характеру та можливого розвитку надзвичайної ситуації, взаємодія організовується на державному та об'єктовому рівнях між Держрезервом, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, їх силами, а також підприємствами.

30. З метою запобігання виникненню надзвичайних ситуацій, мінімізації їх можливих наслідків, організації узгодженого реагування сил цивільного захисту на небезпечні події та надзвичайні ситуації між оперативно-черговими службами Держрезерву, інших центральних і місцевих органів виконавчої влади, їх силами, а також підприємствами та оперативно-черговими службами ДСНС організовується обмін інформацією про загрозу або виникнення небезпечної події, надзвичайної ситуації та хід ліквідації їх наслідків у сфері відповідальності відповідної чергової служби.

31. Взаємодія під час здійснення заходів щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків організовується через спеціально призначені оперативні групи або представників відповідних центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної

Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, які залучаються до здійснення таких заходів.

32. Виконання заходів, пов'язаних із створенням запасів матеріально-технічних ресурсів для виконання першочергових робіт під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та для виконання інших заходів, передбачених законодавством, здійснюється відповідно до норм законодавства.

**Начальник відділу мобілізаційної
роботи та цивільного захисту**

Дмитро КАПЛУН